

iz raznih listov, jako veličastno. Več skofov in tudi nuncij Galimberti so bili pri shodu.

Štajarsko. Dalje časa so nemški nacionalci t. j. Mladonemci trobili jako glasno v rog, češ, da bode v Gradci velik shod »planinskih Nemcev« zoper vlado, ker poslovenjuje planinske kraje. Sedaj so pa obmolknili o njem, pač zato, ker ne morejo prikriti ljudem resnice, da vlada, če je v tej reči že kaj kriva, brž ponemčuje, kakor pa da poslovenjuje. Neresnica se lažje piše, kakor pa govori.

Koroško. Slov. volilci v Celovskem okraju vdeležijo se volitev volilnih mož, ne pa potem volitve drž. poslanca. Kakor stojé sedaj razmere, ni upanja, da zmaga slov. mož. Tudi nemškutarji še nimajo moža, da mu dajo čast poslanca, kajti Petru Laxu, dosedanjemu poslancu, neki ne seže nihče »do ramen«.

Kranjsko. Mestni zastop v Ljubljani je vložil pritožbo zoper odločbo deželne vlade, vsled katere neki ne smejo ulice in trgi v mestu dobiti samo slov. imen. Pritožba je potrebna, da-si bode težko kaj izdala. — Poljedelska šola na Grmu napreduje prav dobro in ji želimo obilo učencev; tudi iz naše dežele bi bilo dobro, ko bi premožniši stariši pošiljali svoje sinove za nekaj časa v le-to šolo.

Primorsko. Koliko se slabimo, ako se med seboj grizemo, vidi se iz primorskih razmer, kakor so ondi že dve, tri leta. Iridentovci t. j. Lahi, ki škiljo z enim očesom doli v Italijo, so zmerom drzniši, slov. ljudstvo pa izgubi eno občino za drugo iz svojih rok in potisne se za več let nazaj, ne da pride naprej v rodoljubji. »Novi možje«, če tudi slovenski, niso vselej sreča za slov. ljudstvo.

Tržaško. Okoli dne 20. avgusta pride v Trst češko učiteljsko društvo iz zlate Prage; računni se, da pride do 300 učiteljev tje. Slov. društva napravijo jim brž ko ne skupno veselico.

Hrvaško. V tem tednu se vršijo volitve v Zagrebu za mestni zastop. Vojska je huda med vladno in hrvaško stranko. Doslej je bila hrvaška stranka v tem zastopu na vrhu, toda vlada je zastop razpustila, ker ji ni bil povolji. Če zmaga hrvaška stranka, znaga pravica.

Ogersko. Da ogerska vlada zatira narode, ki se nočejo preleviti v madjarski narod, je znano. Sedaj pa je Rumuncem to postalo preveč in zato branijo svoje pravice z vso resnobo. Če tudi njih deputacija na Dunaji ni opravila veliko, vendar pa je Madjare hudo spekle, ker je svet izvedel, kako da se vlada v blagem madjarskem nasilji.

Vunanje države.

Rim. Judje so si v strahu, da se razširi po celem svetu sovraštvo do njih ali antisemitizem, zato si izmislijo sedaj to, sedaj drugo novico, po kateri se obsodi antisemitizem za nečloveško početje. Sedaj gre enaka novica tudi o sv. očetu Leon XIII. po svetu. Resnica je, da sv. oče ne hvalijo antisemitizma, toda judovskih pijavic tudi ne zagovarjajo.

Italijansko. Dobro se ne godi kmetom po Italijanskem. V Laterzi je prišlo do velikih nemirov, ker kmetje niso marali plačati davkov. Kmetje so žendarje napadli in jih več tudi ranili, zato so pa le-ti streljali na kmete in jih tudi nekaj težko ranili. Tudi župan je dobil težko rano, zaprl pa so dvajset kolovodij.

Francosko. Predsednik republike je voljen za sedem let in sedanji še ostane torej do konca leta 1894 na svojem mestu, vendar pa se že sedaj misli, kdo da mu bode naslednik. Da ne ostane Sadi-Carnot potem, ko mu izteče doba, to je nekaterim že gotovo. Največ upanja si dela minister Freycinet, da spleza na predsedniški stol in on se že torej tudi pripravlja za volitev.

No, Bog zna, kaj se pride v tem času: ali se bode tedaj predsednika treba?

Angleško. Gladstone prevzame v kratkem času vlado v svoje roke in če je listom verjeti, hoče on potem dati nekaj pravic irskemu ljudstvu in tudi delalcem pomore do volilne pravice. Tudi davke hoče znižati, posebno dac, davek od živil. Mogoče je sicer, da bode tako, toda mi še nimamo prav vere v te obljube.

Nemško. Minister notranjih zadev, grof Herfurth, je odstopil in njegove posle prevzame predsednik ministerstva, grof Eulenburg. To se je zgodilo najbolj zato, ker zadnji ni imel dovolj dela in pa, kar je glavno, potrebnih dohodkov. — Cesar Viljem se je vrnil iz Londona; kaj je ondi opravil, pa še ni znano in sploh se ne zna, kaj je ondi iskal.

Rusko. Kolere še ni konec, toda piše se manj o njej, ker vlada ostro pazi na to, da ne pošlje nihče vznemirjajočih poročil v liste, ki izhajajo v drugih državah, domači listi pa ne smejo poročati več, kakor jim vlada dopusti. Bolezen pa se ve, da ne vpraša vlade, kam da sme iti. — Govori se, da se vlada pogaja z nemško gledé na trgovinsko zvezo.

Srbsko. Nekateri listi vedó, da je te dni bil kralj Milan v Belem gradu ter je nagovarjal vplivne može, naj se k malu izvoli tretji regent in se ve, da tak, ki je njemu po volji.

Grško. Državni proračun kaže za tri, stiri milijone več dohodkov, kakor stroškov. Svet pa sodi, da je to »več« le na papirji, v resnici pa bode več ali manj primankljaja.

Afrika. V Maroku je nastala neka tihota; ustajniki ne napadajo sultanovih vojakov in tudi ti se držijo mirno, vendar pa se pravi, da je to le tihota pred nevihto.

Amerika. Ker bode prihodnje leto velika svetovna razstava v Chicagu, dovolile so tudi naše železnice tistim obrtnikom za polovico znižane cene, ki hočejo svoje izdelke poslati na razstavo. Kolikor se sodi lahko iz tega, zniža se tudi za ljudi vožnjina, a težko, če pojde kdo izmed nas tje, na ameriansko razstavo.

Za poduk in kratek čas.

Kako so Prusaki rešili Joška.

Napisal J. Sattler.

(Konec.)

III.

Dne 1. julija smo taborili blizu Jožefovega. Tega mesta ne pozabim nikdar, kajti tukaj bi me skoro zadel grozna usoda. Deževalo je v ta dan; posod so stale mlake. Da ne bi ležali v blatu, veleli so nam iti v bližnji gozd po dračje. Tudi meni je bilo to ukazano. Pri tem delu je moral vsak vojak imeti svoj prepasnik ali »iberšvunk«, kakor so tedaj rekali temu orožju. Jaz pa svojega ne morem najti. Iščem in iščem, ali ni ga nikjer. Morda ga je kdo obesil na drugo piramido?*) Desetnik me ošteva z vsemi priimki, katere je znal; a znal jih je mnogo, in mi preti, da ovadi naredniku ta strašni zločin vojaški. Kdo je kedaj slišal, da je vojak izgubil svoj »banganet«? Rekel je tudi med drugimi primerami, da je vojak brez prepasnika to, kar krava brez repa.

Predno zvečer poležemo na čudne blazine, katere smo nabrali in nasekali v gozdu, reče mi narednik:

»Vi bote imeli sitnostij jutri; objaviti vas moram k raportu. Kam ste pa dejali svoj prepasnik?«

*) Več sestavljenih pušek se imenuje puškina piramida; na-njo obesijo vojakji svojo opravo.

»Kaj jaz vem, kje da je. Gotovo ga je zlobna roka obesila na drugo piramido, morda sam gospod desetnik, da bi me spravil v kazen, ker me ne more trpeti;« rečem precej nevoljno.

»Predstojnikov svojih ne smete sumničati. To nikakor ne gre. Vojak mora lepo ubogati in molčati;« odvrne jezno narednik.

»Že davno vem, da nima podložnik v vojakih nobene pravice.«

»Tudi zaradi upornih teh besedij vas objavim k raportu;« sikne srdito narednik in prekine daljši razgovor.

Dolgo nisem mogel zaspati, čeravno sem bil na smrt utrujen od hoje. Premetaval sem se na vejevju, ki me je tiščalo; še bolj pa me je mučila misel, kaj bo jutri. Bil sem silno razburjen. Oj Maribor! Ondu sem vsaj po noči imel mir; tam sem vsaj v spanju pozabil vojaških nadlog. Konečno vendar zadremljem; ali plašile so me grozne sanje.

Drugo jutro je bil raport. Stalo nas je že več »haptak«, kar pride stotnik. Ko dojde do mene, javi mu narednik: »Ta mož je izgubil včeraj svoj prepasnik; vrhu tega se je vedel sinoči zelo uporno, trdeč, da je podređenjenik v vojakih brezpraven.«

Stotnik me osorno pogleda; potem pa se srdito zadere:

»Ste li že čuli vojne čitanke?«

»Ne, gospod stotnik; jaz sem novinec; nihče mi jih ni še«

Ni mi pustil izgovoriti; zakričal je togotno:

»Tiho! Veste, kaj si zaslužite na vojni za tako upornost? Ustreliti vas dam.«

Strepetal sem na vsem životu. Stotnik se obrne k naredniku:

»Peljite tega moža na glavno stražo taborsko.«

Takoj me odvedeta dva vojaka na sredo taborišča, kjer so bile zastave in bobni. Tu vsedem. Ne morem vam dopovedati, kakšne misli so preletavale glavo mojo. Silna žalost se me poloti. Jokati sem se začel. Iztrgali ste me iz šole; ogrenili moji materi vse žive dni, in sedaj še to! . . . Oh mati, ko bi vedeli, kaka sramota me čaka, počilo bi vam žalosti srce. Ustrelili me bodo; pa ne sovražniki, nego naši. Umreti moram, pa ne smrti junaške, nego sramotne kakor, ubežnik, hudodelnik. Kako sem si sedaj želel svinčenke sovražne!

Iz teh obupnih mislij me najedenkrat prebudi hrumenje topov, ki je prihajalo iz daljine. Nikdar še nisem slišal slajših glasov. V tem trenutku se razlegne tudi po vsem šatorišču trombe glas. Klicali so k orožju. Hipno je bilo vse po koncu. Nekateri pribežijo po zastave in bobne; tudi mene vzamejo s seboj. Malo, da nisem vskliknil: hvala vam, Prusaki! Brž smo bili oboroženi. Moj prepasnik se je res našel na tuji piramidi. Takoj odrinemo v tisto stran, od koder je prihajalo grmenje topov.

Ustrelili me torej še niso. Ali kaj, ko bi kazen bila le odložena? Morda pa se, že danes zgrabimo s Prusaki? Potem utegne biti konec vsemu strahu; v bitvi umrjem častno.

Čez dva dni je bila res usodepolna bitka pri Krajevem Gradcu. Ko so začele pokati puške in hrumeti topovi, tresli so se naši dečki in vzdihovali: Jezus! Marija! Jaz sem pa bil miren; saj je bila to le sladka godba, mojim ušesom. Živci so mi otrpili pri Jožefovem; srce moje je bilo pripravljeno za prusko svinčenko. Slovenski fantje so padali krog mene, kakor muhe; mene pa ni ranila nobena krogla. Stotnika mojega sta zadeli dve; tisti desetnik pa, ki mi je najbrž skrtil prepasnik, dobil je jedno v nogo. Mislil sem si: sodba božja!

Po tem smo bežali neprestano proti Olomucu in

dalje čez Karpate k ubogim Slovakom. Prusaki so nam bili vedno za petami. Ni bilo časa misliti na kazen. Ko se je sklenil mir, pride moj polk v Gradec. Tu sem pisal v stotniški pisarni. Sicer ni bilo več prejšnjega stotnika; vendar me je še vedno iznemirjala neka skrb, češ, da bi utegnilo biti kaj zabeleženo o meni. Nekega dne pogledam v kazenski zapisnik; toda ne najdem svojega imena. Pruski topovi so izbrisali vse. Upati sem torej smel, da se pomaknem na višjo stopinjo, vsaj do »frajtra«, če ne do generala. Ko se pa leta 1869 skrči vojaška služba na tri leta, prosil sem dopusta. Končno sem se udal materinim solzam in šel zopet v šolo.

To je Joškova povest, kako so ga rešili Prusaki. Sedaj je dušni pastir in se vojuje z nemškutarji in trmastimi ovcami. Pri njem se torej do pičice izpolnjujejo svetopisemske besede: »Življenje človeško je neprestana vojna.«

Smešnica. »Sinoči si mi pravil, da si je tvoj sin nogo zlomil, a danes sem ga srečal popolnoma zdravega«, očital je prijatelj prijatelju. »Tako!« reče oni. »No, tedaj pa moj sin gotovo še o tej nesreči ničesar ne vé.«

Razne stvari.

(Občinske volitve.) V torek in sredo so se v Ormoži izvršile občinske volitve. Slov. volilci se jih niso udeležili, samo v 3. volilnem redu je dalo 36 volilcev, svoj glas narodnim možem. Občinski zastop ostane torej po polnem v rokah nemškutarjev.

(Pevska slavnost v Šoštanji.) Častita pevska društva, naše gg. poverjenike, kakor tudi pojedine pevce prosimo uljudno, da prinesejo pesmi, ki smo jim jih priposlali, k slavnosti seboj, sicer bi ne imeli dovolje sekiric. Tudi pevskih znamenj naj ne pozabijo doma. Kdor izmed pevcev pa še nima tega znamenja, dobi ga po 30 kr. na dan slavnosti. Odbor.

(Premeščanje.) Čast. o. Jakob Diviš iz reda sv. Franciška, doslej v Bolzanu, prišel je k Mariji Devici v Mariboru za kaplana; č. o. Nazarij Schönwetter pa gre k Sv. Trojici in ondot se preseli č. o. André Golob v Maribor.

(Služba organista in koralista) pri Marijeborski stolni cerkvi je razpisana. Prošnje s spričevali o sposobnosti naj se pošljejo kn. šk. konsistoriju do konca tega meseca.

(Notarske spremembe.) Gosp. Vinko Toplak, c. kr. notar v Dobrli vasi, pride na enako mesto v Šmarje in istotako g. dr. Ad. Mravlag iz Rogatca v Laški trg.

(Vspored slavnosti) v Šoštanji je ta-le: Sprejeme m. 1. Ob 12. uri popoldne sprejem s posebnim vlakom došlih gostov na kolodvoru, potem odhod z godbo na slavnostni prostor pri gosp. Pečniku. 2. Ob pol 1. uri popoldan skupni obed pri gosp. Pečniku; kuvert stane za osebo 1 fl. 50 kr.; pri obedu svira godba. 3. Ob 2. uri skupna pevska vaja.

Veliki zbor. Ob 4. uri popoldan v dvorani gosp. Pečnika VIII. veliki zbor »Slovenskega pevskega društva« s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo računskih preglednikov. 5. Spremenitev §§ 1, 6, 13, 15, 17, 18 in 28 društvenih pravil. 6. Volitev: a) predsednika in odbora, b) računskih preglednikov. 7. Razni nasveti.

Sokolska društva. Ob polu 5. uri odhod »Sokolskih društev« z godbo na telovadni prostor na glavnem trgu, ter velika skupna in posamezna telovadba.